

רב"ט טימסית משה (מוריס)

2147134

בן אסתר ויעקב

נולד ב- אי טבת תשי"ד 8.12.1953

התגייס לצה"ל בנובמבר 1971

שרת בגדוד "הבוקעים הראשון" (51)

נפל ב- כ"ו תשרי תשל"ד 22.10.1973

בקרב על החרמון.

משה טינזיס

משה, בן אסתר ויעקב, נולד ביום א' בטבת תשי"ד (8.12.1953) בקזבלוקה שבמרוקו ועלה ארצה עם משפחתו בשנת תשכ"ב (1962). משפחתו של משה השתקעה בקרית-שמונה ונקלטה שם יפה. הוא למד בבית-הספר הממלכתי-דתי "הרמב"ם" בקרית-שמונה, ואחרי-כן למד נגרות במרכז הנוער בקרית-שמונה ובנגרייה של קיבוץ שמיר. משה סיים את לימודיו בבית-הספר היסודי ואחר-כך למד נגרות ועבד כנגר בנגריית קיבוץ שמיר ובנגרייה בקרית-שמונה. משכר עבודתו נתן כדי לסייע בפרנסת המשפחה מרובת-הילדים והיה עוזר בכסף גם לאחיו הצעירים. משה אהב בעלי-חיים וביחוד אהב ארנבות. הוא נהנה לשחק גם עם חתולים ואהב לרכב על חמורים ועל סוסים. כן אהב לעסוק בעבודות נגרות ולתקן דברים. מטבעו אהב סדר וניקיון והיה עוזר בניקויו ובטיפוחו של הבית, גם כשבא לחופשות מהצבא. הוא ידע לבשל היטב ולדברי חברו, היה הטבח הטוב במחלקתו בצבא. משה היה טוב-לב, עזר ככל שיכול לכל הפונים אליו ומעולם לא העליב אדם. הוא אהב את חבריו והיה אהוב ומקובל על כל מי שהכירו. בימים שהורעשה קרית-שמונה בקטיושות היה תמיד מפנה מקום במקלט לזקנים והוא עצמו היה ישן בפתח, ואפילו בחוץ. משה היה צנוע, עניו וביישן; עם זאת היה עליו ואהב לצחוק. הוא הרבה לספר בדיחות ולעולל תעלולים, כדי לשעשע את חבריו. הוא הצטיין בכושר ארגון, היה אופטימי, שאפתן ומלא תוכניות. מאז ומתמיד אהב מאוד את הוריו ואת אחיו, ובמיוחד היה מסור לאמו החולנית והרבה לעזור לה. הוא התכוון לשאת לאישה את חברתו ממגדל העמק, לאחר שישוחרר מהשירות הסדיר. לפני הגיוס עבד אצל קבלן בקרית-שמונה בבניית חדרי-ביטחון.

משה גויס לצה"ל בתחילת נובמבר 1971 והוצב לחיל הרגלים, לחטיבת "גולני". לאחר הטירונוט נשלח לגדוד "הבוקעים הראשון" ושירת במסגרתו כרובאי באזורים שונים: בקו תעלת סואץ, ברמת-הגולן ובעזה. גם כששירת בצבא בעזה, התגלה טוב-לבו של משה ביחסו לילדים הערבים; הוא היה משחק עמם ומחלק להם לחם ומצרכי-מזון אחרים, בניגוד להוראות בעניין זה. משה אף נטל חלק בפשיטות מעבר לגבול. לדברי חבריו לנשק, היה משה ממושמע מאוד ומילא כל תפקיד שהוטל עליו ביסודיות ובנאמנות, מתוך הקפדה על כל כללי הזהירות. הוא היה ידוע כמקלען הטוב ביותר במחלקתו, ותמיד נתנו לו תפקידים חשובים בתרגילי הפלוגה, שכן היה גם זריז ביותר בהחלפת מחסניות. משה ניחן בכושר גופני טוב והיה נושא אלונקות שעות ארוכות בלי להתלונן, עד שהיו מציעים לו להתחלף. תמיד היה מתנדב לכל פעולה, שכן היה גאה בצה"ל והאמין בכוחו. במלחמת יום-הכיפורים השתתף משה עם גדודו בקרבות רמת-הגולן. לאחר שבעה ימי לחימה נפצע ברגלו ונשלח לטיפול רפואי, אך מיהר לשוב ליחידתו ועוד באותו לילה חזר לרמת-הגולן. כל זמן המלחמה, הרבה להתבדח ולעודד את חבריו. אור ליום כ"ו בתשרי תשל"ד (22.10.1973), בקרב לכיבוש החרמון, היה משה בין ראשוני המסתערים, והיה צמוד למ"מ, כשמכשיר הקשר על גבו. הוא שאף להגיע לחרמון ולהניף עליו את דגל המדינה, שקשר אל מכשיר הקשר שלו. למרות קשיי הטיפוס בהר לא התלונן, ובקרב הצליפות נגד החיילים הסורים, שרבים מחבריו נהרגו בו, נותר משה ורק חבר אחד לידו. משה התרומם כדי לירות ואז נפגע מכדור בצווארו ונהרג. הוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין בקרית-שמונה. השאיר אחריו הורים, ארבעה אחים וארבע אחיות. לאחר נופלו הועלה לדרגת רב-טוראי.

במכתב תנחומים למשפחה השכולה כתב מפקד היחידה: "בנכם נלחם כמי שידע למען מה הוא נלחם, באומץ ובגבורה, במסירות ובהקרבה". משפחתו תרמה לזכרו ספר תורה לבית-כנסת בקרית-שמונה; כן הוציאה משפחתו לאור חוברת לזכרו, שכלולים בה דברי בני המשפחה ודברי מחנכו וחבריו לנשק על דמותו; חטיבת "גולני" הוציאה לאור חוברת בשם "לא המלים מדברות על המוות", לזכר חלליה במלחמת יום-הכיפורים ובחברת גם רשימות על דמותו של משה; בנק הפועלים הוציא לאור חוברת בשם "נזכור", לזכר עובדיו ובני משפחותיהם, שנפלו במלחמה ובחברת רשימה על משה, "החייל שרצה להניף את הדגל על החרמון".

תדריך מח"ט לפני יציאה לקרב

"בדרך אל היעד" – קרב החרמון (22 באוקטובר 1973)

לוח הזמנים וסדר הפעולות והאירועים בקרב שניחלו לוחמי הטיבת גולני לשחרור מוצב החרמון היה: לאחר תדריך מפורט ביער מסעדה, ר"קבוצת "פקודות" למפקדים, החל גדוד "הבוקעים הראשון" בטיפוס איטי ומייגע ככוח רגלי ממגדל-שמש לכיוון "עיקול הטנק". ב־21 באוקטובר בשעה 21.00 החל הטור הממונע (חטנקים, החל"מים, הנגמ"שים והדחפורים) לנוע דרך תונון האוטובוסים לאזור "רכבל תחתון" לכיוון "עיקול הטנק". ברזמנית נעו לוחמי הסיירת במהירות דרך "הרכבל התחתון" לכיוון "אוכף 800". בשעה 2.00 בלילה החל הקרב: כוח החוד של הגדוד בפיקוד חסמ"ד ציון זיו, נתקל באש סודית עזה במחצית הדרך בין "עיקול הטנק" ר"גבעה 16". קצין חקישור ארטילרי נחרג, והסיוע הארטילרי הצמוד נפסק. חיילי פלוגה ג' ניסו להסתער ולאגף את הסורים (שהשתמשו באמצעים לראיית לילה ובכוונות טלסקופיות), אך נהדפו וסבלו אבידות כבדות. החל תהליך ממושך של טיפול בפצועים ופינוי הנפגעים. באותה שעה

לוחמי גולני בדרך אל היעד

הקרב בו נפל מוריס ז"ל

כיבוש מוצב החרמון (בוקר 22 באוקטובר 1973)

ואו, לקראת שחר חי"22 באוקטובר 1973, גילו כנראה לוחמי חטיבת גולני, נושאי תג העץ, מידה נוספת של כוח סבל, עקשנות ועיקשות, התמדה ודבקות במטרה, ומתוך הכרת חשיבות המשימה ורצון אדיר המונע עליידי גאוות יחידה מיוחדת במינה הצליחו לשבור לבסוף את ההתנגדות הסורית ב"דרך אל היעד". פלוגת תגבורת מכוח החסימה, מגדוד "אירות תגולך" שנשלחה לסייע בפינוי הפצועים וההרוגים של גדוד "הבוקעים הראשון", בסיוע הפגזה ארטילרית צמודה וכבדה - הצליחה יחד עם לוחמי פלוגה א' של הגדוד להשתלט על אוור "גבעה 17" במרחק של 600 מ' מן המוצב עצמו.

בשעה 6.00 החלו חיילים וקצינים סורים לנטוש את עמדותיהם ולנוטש צפונה (חלקם נהרגו וחלקם נשבו אח"כ ע"י כוח דר-פלוגתי של הצנחנים, שהתקדמו מכיוון צפון אל עבר מוצב החרמון).

בשעה 9.00 כותר מוצב החרמון ע"י חיילי גולני. חבלני פלוגת ההנדסה בדקו היטב את כל הכניסות מחשד למיקוש, וב-10.30 טוהר המוצב סופית. בשעה 11.00 הוגפו סוף סוף דגל החטיבה ודגל המדינה במרומי המוצב הישראלי, ומפקד הכוח דוד כץ (קצ'לה) דיווח מבלי להקפיד על כללי הדיבור בקשר: "תחנות כל העולם הקשיבו, החרמון בדיננו".

משתלטת פלוגת הסיור על "רכבל תחתון" ו"אוכף 800" ללא קרב. בשעה 2.40 נעה הסיירת דרומה לטהור אוור המפתח של "רכבל עליון" כולל מוצב "המצוק". סמוך ל"רכבל עליון" נתקל כוח מפקד סיירת בבונקר סורי יורק אש.

מפקד הסיירת, סרן שמריהו ויניק, הגשים בהתנהגותו את הסיימה "אחרי", הסתער ראשון אל עבר פתח הבונקר הסורי, אך נפגע ונהרג. גיל לוטן ניסה לחלצו ונהרג אף הוא. איתן החובש, שניסה לחלץ את השניים, נהרג. לוחמי הסיירת האחרים שיתקו באש רדנ"טים את הבונקר, ר6 סורים נהרגו. לאחר פינוי הפצועים והנפגעים חידשה הסיירת את ההסתערות, ולאחר קרב קשה ביותר נכבש אוור "הרכבל העליון" ו"המצוק". נסיון התקדמות של לוחמי הסיירת נבלם באש חזקה מאוד מהמדרון נמ"גבעה 16".

ב-22 באוקטובר בשעה 5.00 בבוקר, כקילומטר לפני "עיקול הטנק" נתקל הטור הממונע במוקשים על הדרך. בשעה שחיילי פלוגת ההנדסה ניסו לפרק את המוקשים, נפגע הדחפור הראשון בפגז נ"ט, והדחפור השני עלה על מוקש ונתקע. טנק שניסה לחלצו, עלה גם הוא על מוקש, והציר נחסם. כל מפקדי הטנקים נפגעו בזה אחד זה. חיילי הטור הממונע ירדו מן הזחל"מים ופתחו בהסתערות במעלה התלול. באותה שעה בערך - מדרום ל"גבעה 16" תוך כדי לחימה של צוותים, חוליות ובודדים בחיילים סורים שגילו התנגדות עזה ביותר, נפצעו המח"ט ומג"ד "הבוקעים הראשון", והפיקוד עבר לידי קצין האג"מ החטיבתי. היתה זו שעה מכריעה בקרב הקשה, כאשר שני הצדדים הגיעו ברזמנית אל סף נקודת השבירה.

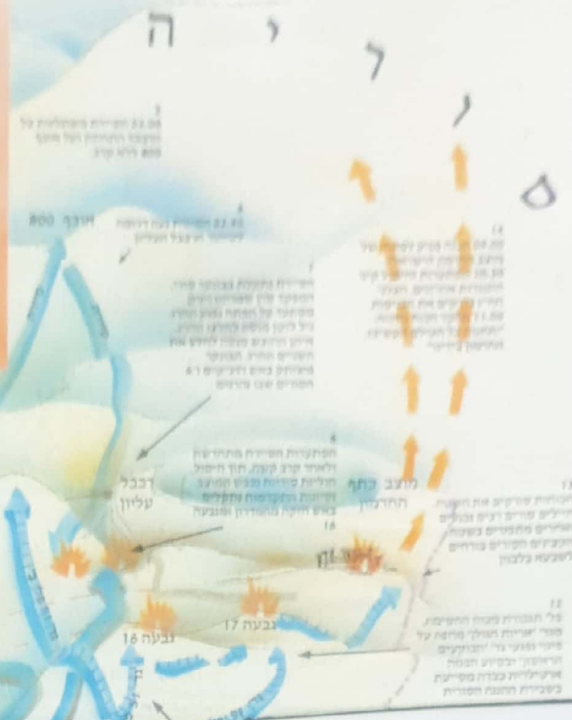

מהלך הקרב

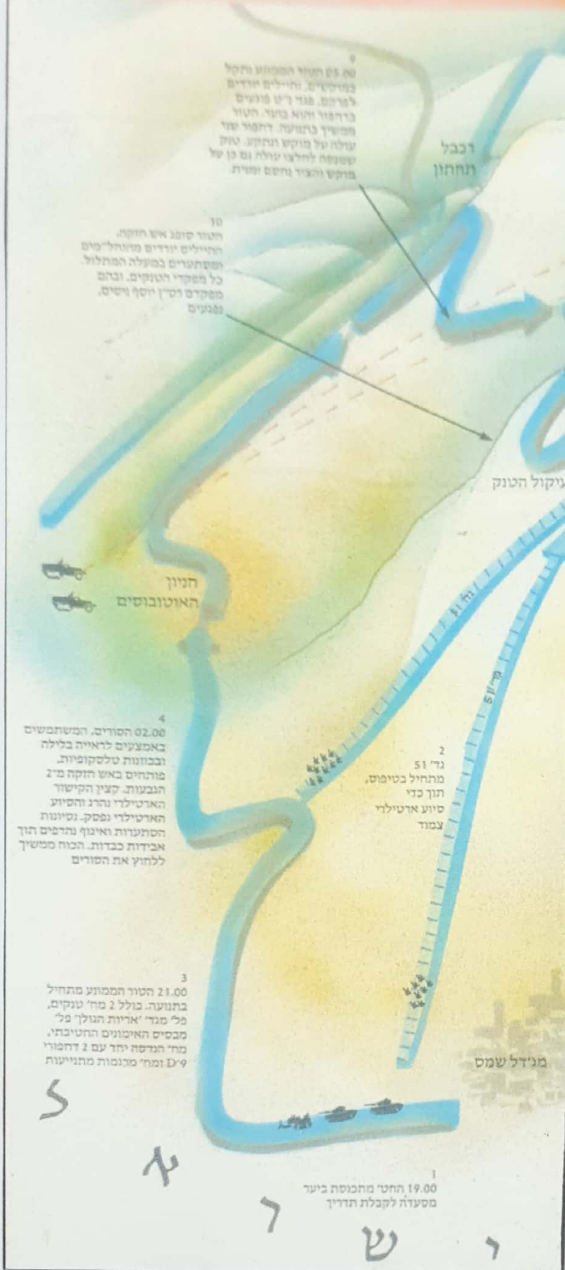
מבצע "קינוח" - כבוש מוצבי החרמון

ליל 21, 22 באוקטובר עד צהרי 22 באוקטובר 1973

לא בכדי בוצע תוך המעורבות המבוארת, לאחר מלחמת יום הכיפורים, "החרמון של גולי" בקרב משוטט, ארוך וקשה ב"ימים הנוראים" של אוקטובר 1973, מול האויב הסורי. קנו לחם לחימי החטיבה ביום, במאמץ ובקורבן את הר הנגיף ואת המוצב טעילו. החילה בשטח אחי"צ של שבעת ה"6 באוקטובר, וכל המוצב כריי חיילי קומנדו סורים. ב"8 באוקטובר כריי לחימי החטיבה להקפיד ברובם ובגדל אל הר ולשחרר את "היחידים של המדינה", אך לא הצליחו. לאחר שבועיים של הפגזות והמצקות ניסו שוב לחימי החטיבה בליל ה-21-22 באוקטובר לחזור לקצום את השליטה במוצב החרמון. חיה זה קרב לילה קשה וממושך בשטח סלעי קשה לתנועה מול התנוודות עזה וניקשת של האויב הסורי. הקרב תוכנן על ידי אמין ליבם ונברתם של הטורפים. הלוחמים מן השורה, שלא יודעו ולא יזכרו ולא יראשעו אצרי השלימו את המשימה.

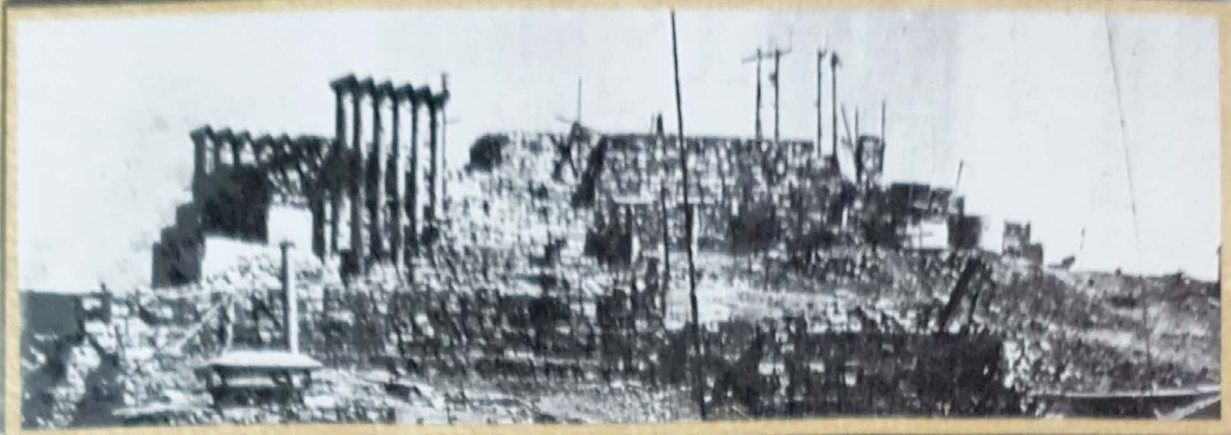

לוחמי גולני בקרב

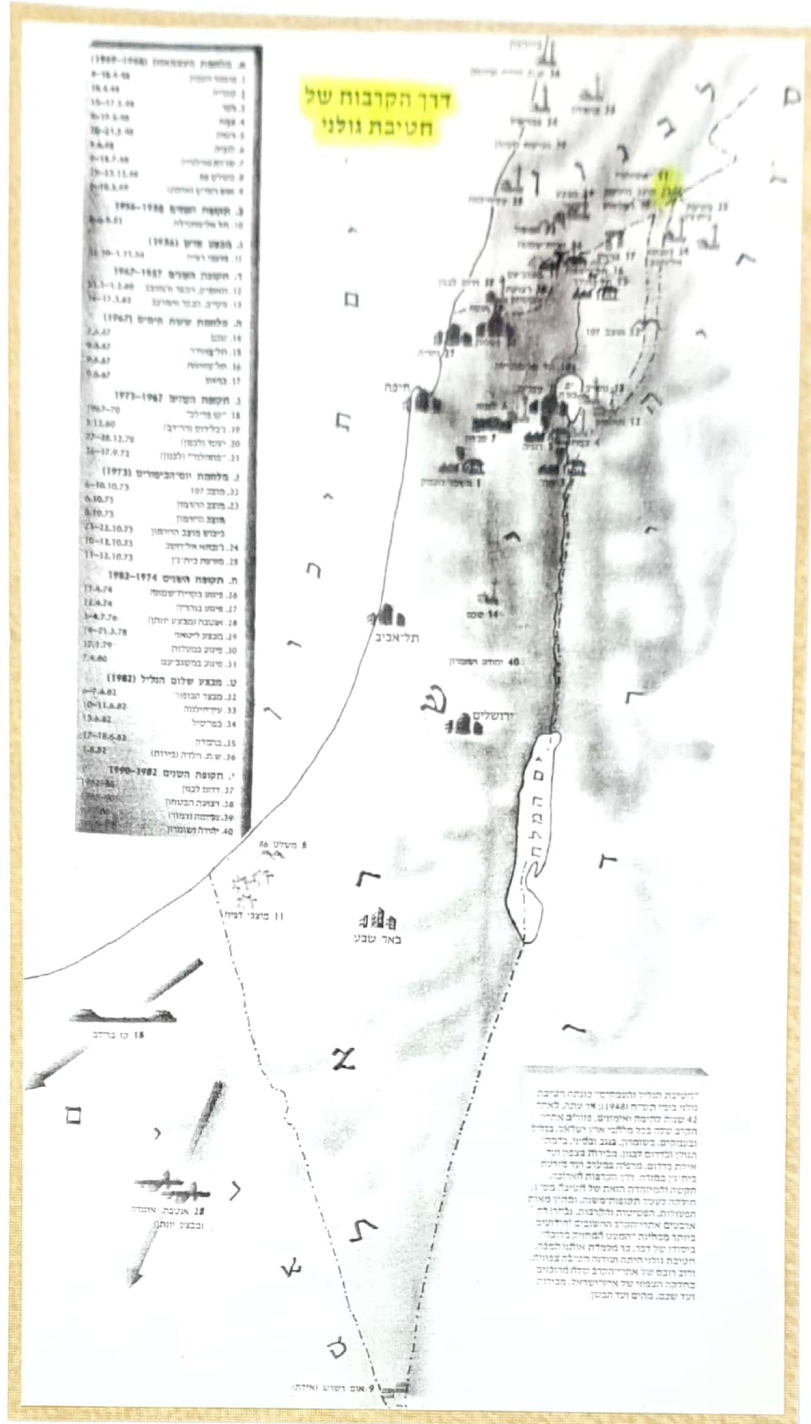
היעד - החרמון

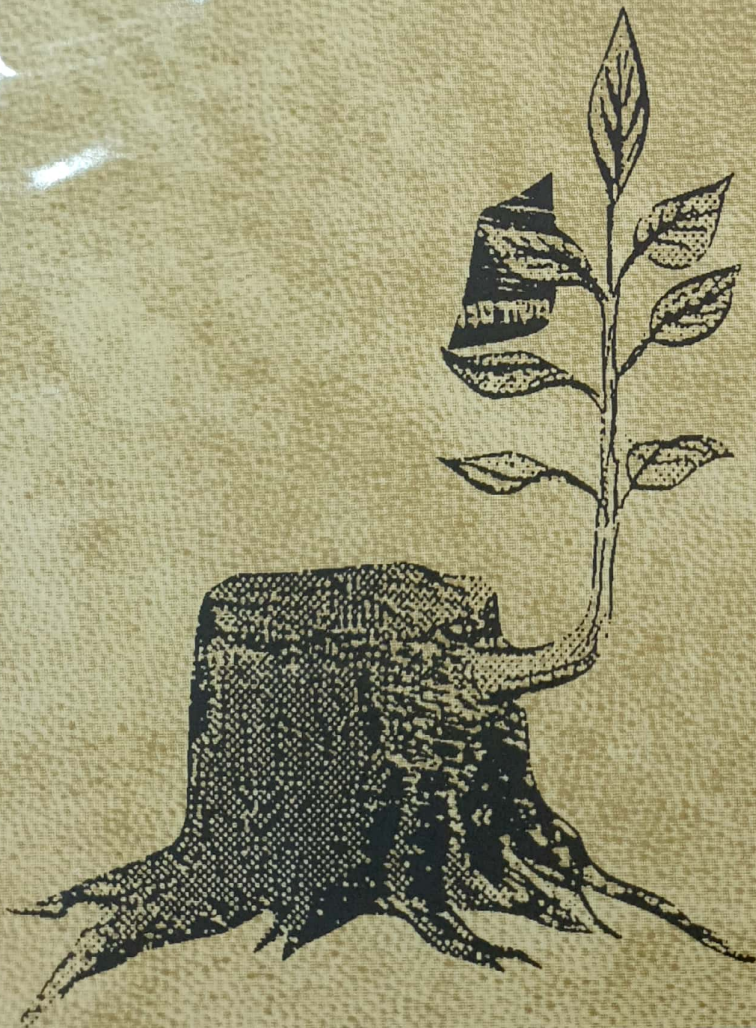
פינוי פצועים

מקום נפילתו של מוריס ז"ל

קווים לדמותו

אימון קיץ 1972

משה הגיע אלינו במחזור נובמבר 1971. זמן קצר לאחר מכן היכרתי אותו ובהמשך האימון נעשה אחד מהמחלקה והחללנו לעזור אחד לשני ולהחליף חוויות.

חודשים עברו וזמנים הלפו ומשה החל להיות אחד מפעילי החבר"ה. היכרתי אותו כחור אחד שאהב לעזור ולהתודד עם כל חייל אחר וכל מה שהיה מוטל עליו ביצע בנאמנות, ככה זה נמשך עד הקן האחרון שהיה בעזה. יום לאחר סיום הקן התכוננו ליציאה הביתה. היציאה עוכבה ונשארנו בבסיס כיום הכיפורים.

אוקטובר 1973

עלינו לרמה, ביצענו כל מיני משימות, אני זוכר עדיין את משה שתמיד עודד את החבר"ה ושאל תמיד לנצח ולהביס את האויב. הגיע הזמן שכולנו חיכינו לו שניכנס למערך ההתקפה, שלנו היה חלק נכבד בו.

לאחר זמן קצר הכל הסתיים ושחרגנו מלחץ המלחמה חוץ מהפרעות פה ושם. אך תמיד נשארנו במצב רוח מרומם ובמורל גבוה, כאשר משה היה מברר אותנו בבדיחותיו.

21 באוקטובר 1973

קיבלנו את הפקודה לעלות ולכבוש את החרמון מידי האויב. הכל היה מוכן ערוך ודרוך.

כל אחד קיבל את תפקידו בשמחה, העיקר לכבוש את החרמון. משה נשא את מכשיר הקשר.

אני זוכר את אותם רגעים שהשיג את דגל ישראל וקשר אותו על מכשיר קשר ואמר אני הוא שאניף את הדגל על החרמון.

... החלנו לטפס בשעה 6.00 בערב. הטיפוס היה ממושך אך לא קשה. משה היה צמוד למ"מ. למחרת בלילה אחת הפלוגות שעלתה איתנו במקביל

ניתקלה באש האויב. מיד הגיעה הפלוגה שלנו לקרבת מקום. כל זה תחת אש וצפיפות.

... חילופי מילים בין המ"פים על הנעשה. והוחלט שאנחנו נעשה איגוף על אותה גבעה שזרעה מוות בסופו של דבר.

החלנו לטפס כשאני בראש עם המ"פ לידו המ"מ ואחריו משה לפתע נפתחה עלינו אש, כולנו שכנו במקום חוץ מהמ"פ והמ"מ שקפצו קדימה.

אני ומשה נשארנו שוכבים וכולם יורים על העמדות שבהם היו חבויים צלפים עם טלסקופים ומכשיר לראיה בלילה.

22 באוקטובר

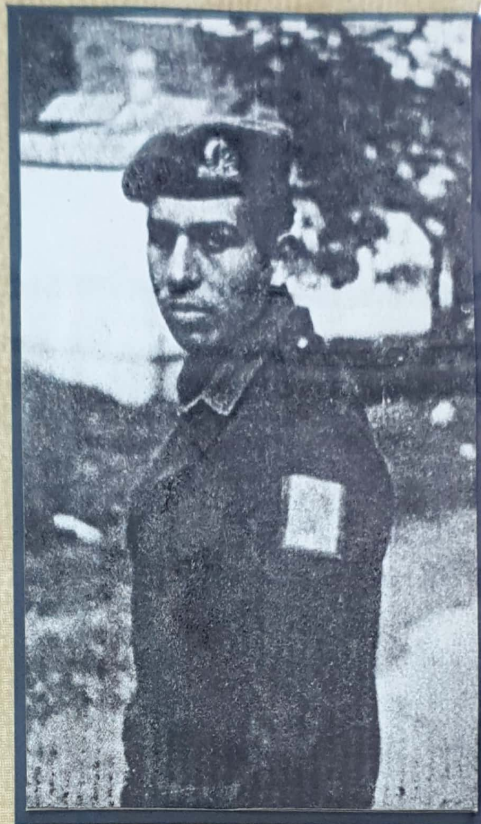
... שעה 5.00 בבוקר, השחר החל לעלות, בולם היו השופים, אני
ומשה שכבנו זה ליד זה והחלנו לירות על הצלף שהיה במרחק לא רב מאתנו
כך זה המשיך, שכולם ניראים ואינם רואים.
לאט לאט החלו החבר"ה שהיו השופים להיפגע.

אני ומשה נשארנו לבדנו, לא היחה ברירה אלא להמשיך לירות על הצלפים
לא חלף זמן רב ובחילופי היריות נפגע משה. זאת היחה הפעם האחרונה
שראיתיו בחיים.

המשכתי לשכב במקום, עד שהאויב הוכנע וכך נסתוים כבוש החרמון על
סלעיו רווי דם חכרינו שנפלו.

זהו זיכרם ברוך

עמרם נפתלי

משפחה וחברים כותבים לזכרו

אחי, נער המודות, עלם אמיץ,
צנוע וצנוו - היית כל חיך.

בחיוך ילד - נחשבת על רעך,
בבית - היית אהוב על חורך.

בצה"ל - חמיד החגאית,
להתנדב לכל חפסיד - בזה חיות.

גיבור צעיר על הגולן נפלת,
מנכורחך העזה ילמד הכלל עתה.

שכמותך ציווח לנו את החיים,
זכרך יהיה חרוט בליבנו לעולמים.

המלחמה באה בהפתעה גדולה,
ואיתה נקטפת כפרה נפלא.

שבוע ימים לפני כיבוש החרמון,
ביקרת בבית ולא חשבת על אסון.

בחצות הלילה מיהרת לשוב ליחידה,
על אף פציעתך ברגל היחידה.

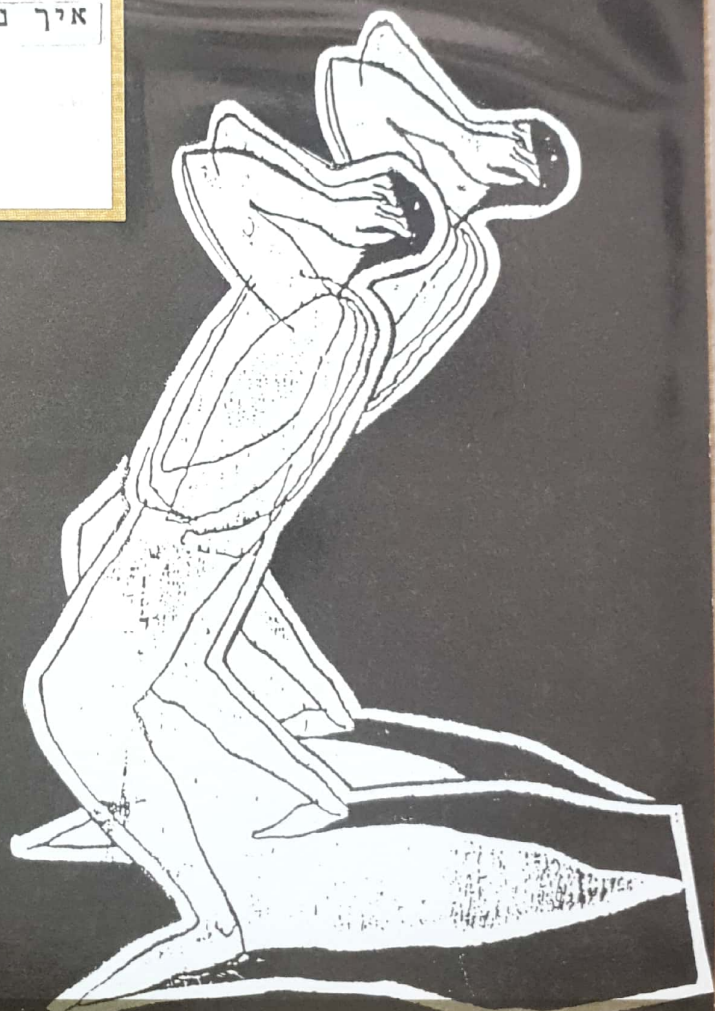
כי בעיניך - להתחמק. זו היתה
בגידה.

צו כיבוש החרמון נפל בחלקך,
בשמחה רבה קבלת על עצמך.

אולם כפור המוות השיג אותך
רתוך זמר קצר נפתח את נשמתך

איך נפלו גיבורים!

אחיך
ניסים טימסית

מה מרה היחה הבשורה על נפילתך
שנפלה כרעם על ראש מכריך וידיריך
היתכן שלא עוד נראה דמותך ?

טרם טעמת, מחיי נעורייך
לד זדונית קיפדה פתיל חיך
מה גדול הכאב, בלי דמעות
סלעי החרמון ומורדותיו המושלגות
לבכו חרש בן חמודות
תהיה נשמתך צרורה בצרור הנשמות הטהורות

תקוה ששון

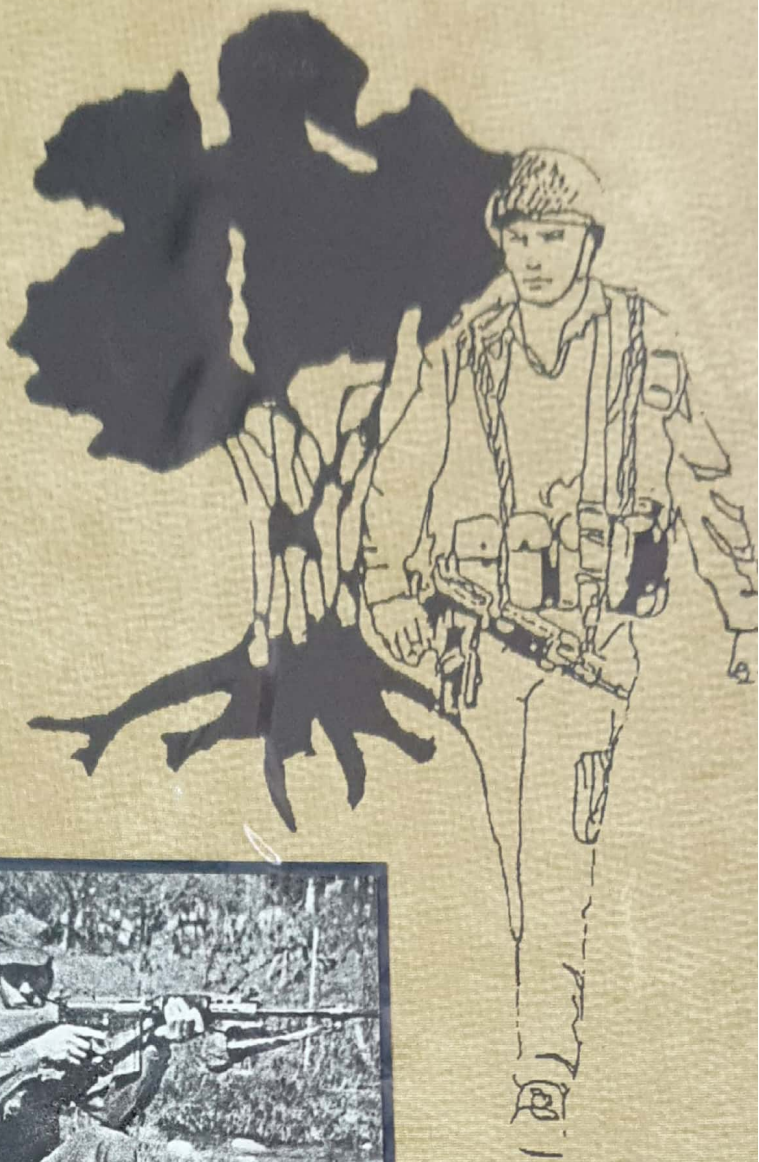

זכורנו לי לשכוח אחר
 מיהו בו הכרחי,
 פשוט, נעים הליכות,
 נעמת לי משה מאוד,
 הכרחיך אז בטירונות
 שאפתן, מלא חיים, שאננות,
 רענן כפרח, עלם בעלומיו
 אשר חלך ולא שב,
 על משכבך בשלום חנוה
 ונשמתך חישה מעלה הרוח.
 אין בידי תנחומים
 לנחם הוריק,
 גם יחלפו עשרות בשנים,
 זכור יזכרך.
 רמי פרץ

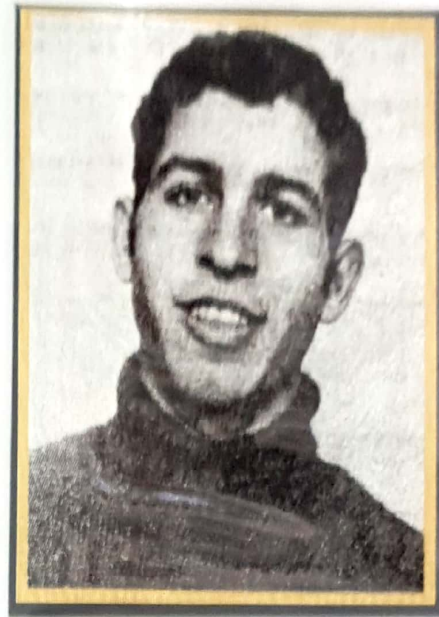
פקע גם מיהר אחרון זכור
 בלב העצבות חקונן.
 נשר העלה הכודר ששרד
 רק השכול מלחש אי-הבן?
 בנתיבו של גורל עיוור ואכזר
 הלך לבלי שוב ועבר
 הכדור הפגז בתקרית של אויב
 רק הותרו אתמול בלי מחר.
 נגדע גזע באיבו
 גוע החיור הנצחי
 רק קולו הערב מהדהד ערד בלב
 לב זוכר ופוקד ככל עת
 משה, משה, חלום היה ונגוז
 משה, משה, נזכור אותך לעד.
 אביבה חיים

כאן לא רצים; כאן הולכים; לאט, כמו במקדש.
עומדים על הגבעה הנשקפת אל שדה-הקטל ושומעים הכל מחדש.
רואים את ילקוטיהם של הנערים שהסתערו חזה מול קנה.
ואשר לא ישובו לקחת אותם ולא יחזרו עוד למחנה.
אתה חולך בין התרמילים הריקים, בין זנבות הבזוקות, בין שאריות הציד.
סר הצדה מפני הנמלים, מפני מסכות הגז הסוביטיות, מפני רמוני המלכוד.
אתה עובר בין העמדות בין התולרים המפוזנים עדין אל הכביש.
אתה רואה את המות אשר עבר כאן ולא הבריל בין איש לאיש.
אתה רואה את הברזל הקרוע והמעור.
אתה שומע את השמות, הנאמרים עדיין בלאחר יד.
אתה רואה את גתיב הדרם פשוטו כמשמעו על סלע, על האדמה, על ילקוט-צד-
כאן דרך הקרבות של גולני, עובר-אורח.
כאן הולכים לאט.

